

198. Εἰπόντος δὲ τοῦ Ἀγάθωνος πάντας ἔφη ὁ Ἀριστόδημος ἀναθορυβῆσαι τοὺς παρόντας, ὡς πρεπόντως τοῦ νεανίσκου εἰρηκότος καὶ αὐτῶ καὶ τῶ θεῶ. τὸν οὖν Σωκράτη εἰπεῖν βλέψαντα εἰς τὸν Ἐρυξίμαχον, Ἄρά σοι δοκῶ, φάναι, ὦ παῖ Ἀκουμενοῦ, ἀδεὲς πάλαι δέος δεδιέναι, ἀλλ' οὐ μαντικῶς ἂ νυνδὴ ἔλεγον εἰπεῖν, ὅτι Ἀγάθων θαυμαστῶς ἔροῖ, ἐγὼ δ' ἀπορήσοιμι; Τὸ μὲν ἕτερον, φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον, μαντικῶς μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὅτι Ἀγάθων εὖ ἔρει· τὸ δὲ σὲ ἀπορήσειν, οὐκ οἶμαι. (b) Καὶ πῶς, ὦ μακάριε, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, οὐ μέλλω ἀπορεῖν καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλος ὅστισοῦν, μέλλων λέξειν μετὰ καλὸν οὕτω καὶ παντοδαπὸν λόγον ῥηθέντα; καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐχ ὁμοίως μὲν θαυμαστά· τὸ δὲ ἐπὶ τελευτῆς τοῦ κάλλους τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων τίς οὐκ ἂν ἐξεπλάγη ἀκούων; ἐπεὶ ἔγωγε ἐνθυμούμενος ὅτι αὐτὸς οὐχ οἶός τ' ἔσομαι οὐδ' ἐγγὺς τούτων οὐδὲν καλὸν εἰπεῖν, ὑπ' αἰσχύνης ὀλίγου (c) ἀποδράς ὠχόμην, εἴ πη εἶχον. καὶ γὰρ με Γοργίου ὁ λόγος ἀνεμίμνησκεν, ὥστε ἀτεχνῶς τὸ τοῦ Ὀμήρου ἐπεπόνθη· ἐφοβούμην μὴ μοι τελευτῶν ὁ Ἀγάθων Γοργίου κεφαλὴν δεινοῦ λέγειν ἐν τῶ λόγῳ ἐπὶ τὸν ἐμὸν λόγον πέμψας αὐτόν με λίθον τῆ ἀφωνία ποιήσειεν. καὶ ἐνενόησα τότε ἄρα καταγέλαστος ὢν, ἠνίκα ὑμῖν ὠμολόγουν ἐν τῶ μέρει μεθ' (d) ὑμῶν ἐγκωμιάσασθαι τὸν Ἔρωτα καὶ ἔφην εἶναι δεινὸς τὰ ἐρωτικά, οὐδὲν εἰδῶς ἄρα τοῦ πράγματος, ὡς ἔδει ἐγκωμιάζειν ὀτιοῦν.

Αφού ολοκλήρωσε την ομιλία του ο Αγάθωνας, εἶπε, ὅτι ξέσπασαν οἱ παριστάμενοι σε επιδοκιμαστικά σχόλια, γιατί κατά την ἀποψη τους ο νεαρός εἶχε μιλήσει θαυμάσια και για τον εαυτό του και για τον θεό. Ο Σωκράτης τότε ἔστρεψε τη ματιά του στον Ερυξίμαχο και εἶπε: «Στ' ἀλήθεια σου φαίνεται, γιε του Ακουμενού, ὅτι ἐδῶ και ὠρα φοβάμαι ἐκεῖ που καμιά αἰτία φόβου υπάρχει και ὅτι δεν μίλησα σαν μάντης νωρίτερα, ὅταν εἶπα ὅτι ο Αγάθωνας θα μιλήσει θαυμάσια κι ἐγὼ δεν θά 'χω τί να πω»; «Ὡς προς το πρώτο σκέλος, ὅτι δηλαδή ο Αγάθωνας θα μιλήσει θαυμάσια», εἶπε ο Ερυξίμαχος, «νομίζω ὅτι μίλησες σαν μάντης. Ὅσο για το δεύτερο, ὅτι δηλαδή δεν ἔχεις τι να πεις, δεν το νομίζω». «Και πῶς ευλογημένη μου», εἶπε ο Σωκράτης, «δεν θά 'χω πρόβλημα και ἐγὼ κι ο-ποιοσδήποτε ἄλλος πρόκειται να μιλήσει μετὰ ἀπὸ λόγο τόσο καλὸ, τόσο πλήρη και σ' ὄλες τις πτυχές αναπτυγμένο; Και τ' ἄλλα βέβαια ἦταν θαυμάσια, ἀλλὰ ὄχι στον ἴδιο βαθμὸ με τον ἐπίλογο· ποιὸς ἀκουσε και δεν τον συνεπῆρε ἡ ομορφιά των ἐπιθέτων και των ρημάτων και ἡ τέλεια διάταξη τους; Λίγο ἔλειψε νωρίτερα να σηκωθῶ και να φύγω σαν δραπέτης ἀπ' τη ντροπή, αν εἶχα τον τρόπο, με τη σκέψη ὅτι δεν θα μπορέσω να ἀρθρώσω λόγο ἐφάμιλλο ἢ ἔστω κάπως κατώτερο ἀπὸ τους προηγούμενους. Στη σκέψη μου και στη θύμησή μου ἐρχόταν ο λόγος του Γοργία, με ἀποτέλεσμα εὐλικρινά να ἔχω πάθει αὐτὸ που λέγει κι ο Ὀμηρος. Φοβόμουνα πράγματι μήπως, προς μεγάλη μου ἐκπληξη, μήπως τελικά ο Αγάθωνας πάρει την μορφή του' Γοργία, του δεινοῦ ρήτορα, και, ὅταν ἐγὼ μιλάω, ἐμφανιστεῖ ἐνώπιόν μου και με κάνει να χάσω τη φωνή μου, μετατρέποντας με σε πέτρα. Και συνειδητοποίησα τότε πόσο ἐπιτόλαιος ἦμουν, ὅταν συμφωνούσα μαζί σας να ἐγκωμιάσω τον Ἔρωτα στα πλαίσια της ομήγυρης κι, ὅταν ἐρθεῖ ἡ σειρά μου και ἰσχυρίστηκα ὅτι εἶμαι ξεφτέρι στα ἐρωτικά ζητήματα, χωρίς ὅμως να ἔχω σαφὴ εἰκόνα στο μυαλό μου σχετικά με τον ἐπαινο οποιουδήποτε στοιχείου ἀπτεται των ἐρωτικῶν.

ἐγὼ μὲν γὰρ ὑπ' ἀβελτερίας ὤμην δεῖν τάληθῆ λέγειν περὶ ἐκάστου τοῦ ἐγκωμιαζομένου, καὶ τοῦτο μὲν ὑπάρχειν, ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων τὰ κάλλιστα ἐκλεγομένους ὡς εὐπρεπέστατα τιθέναι· καὶ πάνυ δὴ μέγα ἐφρόνουν ὡς εὖ ἐρῶν, ὡς εἰδὼς τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἐπαινεῖν ὅτιοῦν. τὸ δὲ ἄρα, ὡς ἔοικεν, οὐ τοῦτο ἦν τὸ καλῶς ἐπαινεῖν ὅτιοῦν, ἀλλὰ τὸ ὡς (ε) μέγιστα ἀνατιθέναι τῷ πράγματι καὶ ὡς κάλλιστα, ἐάν τε ἦ οὕτως ἔχοντα ἐάν τε μή· εἰ δὲ ψευδῆ, οὐδὲν ἄρ' ἦν πρᾶγμα. προουρήθη γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὅπως ἕκαστος ἡμῶν τὸν Ἔρωτα ἐγκωμιάζειν δόξει, οὐχ ὅπως ἐγκωμιάσεται. διὰ ταῦτα δὴ οἶμαι πάντα λόγον κινουῦντες ἀνατίθετε τῷ Ἔρωτι, καὶ φατε αὐτὸν τοιοῦτόν τε εἶναι καὶ τοσοῦτων αἴτιον, ὅπως ἂν 199.a φαίνεται ὡς κάλλιστος καὶ ἄριστος, δῆλον ὅτι τοῖς μὴ γινώσκουσιν—οὐ γὰρ δήπου τοῖς γε εἰδόσιν—καὶ καλῶς γ' ἔχει καὶ σεμνῶς ὁ ἔπαινος.

Εγώ, με την ευθείά μου, νόμιζα ότι πρέπει να πούμε την αλήθεια για τον κάθε ένα που έχει την τιμητική του και αυτό είναι ρεαλιστικό· απ' αυτή την αλήθεια να επιλέξουμε και να αφιερώσουμε τα πιο καλά και τα πιο ταιριαστά. Και πολύ περηφανευόμουνα πως θα μιλήσω ωραία, γιατί πιστεύω προς δεν είμαι άσχετος με το πλέξιμο εγκωμίων που έχουν, ρεαλιστικό υπόβαθρο. Όμως, απ' ότι φαίνεται, δεν επρόκειτο για απονομή επαίνου ταιριαστού για τον επαινούμενο, αλλά για αφιέρωση στο θέμα μας όσο γίνεται πιο μεγάλων και περίτεχνα δομημένων κολακευτικών διαπιστώσεων, είτε είναι υποκειμενικού χαρακτήρα είτε δεν είναι· και ψεύτικα να είναι, κανένα πρόβλημα. Ευώθηκε πρωτύτερα, απ' ότι θυμάμαι, να εγκωμιάσει ο καθένας τον Έρωτα, όπως νομίζει καλύτερα και όχι να εγκωμιαστεί. Και γι αυτό νομίζω βάζετε τα δυνατά σας και ανακινείτε κάθε σκέψη και χρησιμοποιείτε όλες τις εκφραστικές σας δυνατότητες προκειμένου να τα αφιερώσετε στον Έρωτα και λέτε ότι αυτός είναι τέτοιος και υπεύθυνος για τόσα πράγματα, ώστε να εμφανίζεται ως πιο ωραίος και ο ιδανικός σε όλα, δεδομένου ότι για τους άσχετους - για τους ειδικούς ούτε λόγος- ο έπαινος φαντάζει και ορθός και ταιριαστός.